

## 164. Rångedala sn, Gretlanda by. Nu i Borås museum.

Pl. 134.

**Litteratur:** S. Gardell, Gravmonument från Sveriges medeltid 1 (1937, rev. 1945), nr 2.

Den runristade stenen tillhör sedan år 1915 Borås museum, inv.nr 6.159. Den påträffades år 1914 i en stenmur invid gårdporten till en av gårdarna i Gretlanda by.

Granit. Höjd 0,58 m, bredd 0,3 m. Runorna äro tydligt huggna.

Inskrift:

āue maria

5

*Ave Maria.*

Till läsningen: Mellan 2 **e** och 3 **m** finns en vittring. Gardell läser — måhända till följd härav — r. 2 som **æ**. I 7 **a** är hst bevarad i kanten av en flagring; bst är säker men något grund.

S. Gardell anser, att stenen utgjort gavelhäll i en gravkista från 1000-talets slut.

## 165. Södra Vings sn, kyrkogården.

Pl. 135, 136, 137.

**Litteratur:** L 1639, T 112. J. G. Liljegren och C. G. Brunius, Nordiska Fornlemningar 2 (1823), nr 87; Kyrkoinventarium 1829 (ATA); J. G. Liljegren, Runlära (1832), s. 148; C. J. Ljungström, Åhs och Wedens härader (1865), s. 58 f.; G. Stephens, ONRM 1 (1866–67), s. 458 f.; N. G. Djurklou, Antiquitetsintendentens berättelse 1869, s. 254 f. (ATA); H. Werner, Grafstenar från Medeltiden i Vestergötland, s. 3 (odat., 1870-talet?, ATA); N. Beckman i VFT 4: 1 (1920), s. 61; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 131; Handlingar 1925 i ATA; O. v. Friesen, Runorna i Sverige (1928), s. 81, i Runorna (Nord. kultur 6, 1933), s. 234; Fornminnesinventering 1931 (ATA); K. G. Ljunggren i ANF 49 (1933), s. 68 f., 80 f.; S. Gardell, Gravmonument från Sveriges medeltid 1 (1937, rev. 1945), nr 686.

**Äldre avbildningar:** E. B. Tranander, bläckteckning (odat., i KB F m 27, s. 37, återgiven i Liljegren och Brunius a.a., pl. 87, Stephens a.a., s. 458, samt Gardell a.a. 2, s. 54); tuschteckning av okänd hand (i J. G. Liljegren, Fullständig Bautil, ATA); Djurklou, bläckteckning (i a.a.); Jacob Silvén, blyertsteckning juli 1877 (ATA); S. Welin, träsnitt (i T 112); v. Friesen a.a. 1928, fig. 53, 1933, s. 234.

Denna kistlockformade, medeltida gravhäll ligger på Södra Vings kyrkogård, V om kyrkan, omedelbart Ö om och innanför kyrkogårdsmuren.

Stenen är ituslagen. Brottet synes vara av gammalt datum. Den äldsta uppgiften om stenen är E. B. Trananders teckning (från slutet av 1600-talet) med påskriften »Hic lapis invenitur jn cœmiterio Templi Wings in åsshärad». I O. Celsius' handskrift *Svenska runstenar* (KB F m 60: 2, s. 355) finns en lokaluppgift, vilken troligen hänför sig till denna sten: »Wings kyrkia i Ås härad, Elfsborgz lähn. B. Lillie.» Baron Claes Lillies uppgifter till Celsius om västgötska runstenar synas av andra anteckningar att döma härröra från hans studietid i Uppsala på 1720-talet (jfr Vg 161). Bevarade teckningar från 1800-talet avbilda till skillnad från de tidigare endast stenens mindre del, och C. J. Ljungström (*Åhs och Wedens härader*, 1865) skriver: »Stenens andra hälft har blifvit mycket eftersökt, men omöjligen kunnat finnas». Den större delen av stenen återfanns emellertid vid 1800-talets slut i samband med grävningsarbeten på kyrkogården.

Sandsten. Längd 1,8 m., bredd 0,56 m. Gravstenens översida är femfasad. Mittpartiet är prytt med kvastpalmetter. Ena långsidans båda skråkanter bära en gravskrift, avfattad på svenska men med latinska bokstäver (blandning av versaler och majuskler), den andras en parallelltext med runor.